

Innviðaráðuneytið

Skrifstofa sveitarfélaga, stafrænna innviða og byggðamála

irn@irn.is

Reykjavík, 27. ágúst 2026

Efni: Umsögn Samorku í forsamráði um efnistöð grænbókar um fjarskipti og netöryggi

1. Inngangur

Samorka, samtök orku- og veitufyrirtækja, þakkar fyrir tækifærið til að koma sjónarmiðum á framfæri á forsamráðsstigi um efnistöð grænbókar um fjarskipti og netöryggi. Aðildarfyrirtæki Samorku reka innviði sem samfélagið allt hvílir á, þar á meðal raforkuframleiðslu, flutning og dreifingu raforku, hitaveitur, vatnsveitur og fráveitur. Mörg þeirra teljast rekstraraðilar nauðsynlegrar þjónustu í skilningi netöryggislöggjafar og starfsemi þeirra er í vaxandi mæli háð traustum fjarskiptum og öflugum netöryggi. Málefni grænbókarinnar varða því aðildarfyrirtæki Samorku með beinum hætti.

2. Tvær aðskildar en samhæfðar stefnur

Samorka telur ekki til góðs að mál fjarskipta og netöryggis verði leidd saman undir eina stefnu og vísar þar til liðar 6.1 í samráðsskjalinu. Þó skörun sé á málaflokkunum að því leyti að báðir snúast um öryggi upplýsinga og samskipta þá eru ógnirnar ólíkar og varnirnar sömuleiðis. Netöryggi er afar viðfangsmikið málefni sem nær þvert á allar atvinnugreinar og tekur örum breytingum. Stefna um netöryggi þarf því að vera í sífelldri endurskoðun. Tvær aðskildar en vel samhæfðar stefnur eru að mati Samorku betur til þess fallnar að þjóna hvorum málaflokki fyrir sig

3. Skýr afmörkun grænbókarinnar

Samorka leggur áherslu á að höfundar grænbókarinnar afmarki vel hver tilgangur hennar er. Samráðsskjalið nefnir 21 mögulegt viðfangsefni og því er raunveruleg hætt á að niðurstaðan verði svo yfirgripsmikil að erfitt verði að styðjast við hana í þeim verkefnum sem framundan eru á sviði netöryggismála. Skörp afmörkun og skýr forgangsröðun munu ráða mestu um notagildi grænbókarinnar.

4. Innleiðing NIS2, skýrar kröfur og fyrirsjáanleiki

Innleiðing NIS2 er framundan og á án vafa að hafa stóran sess í grænbókinni, sbr. lið 6.13 í samráðsskjalinu, enda er hún stærsta einstaka breytingin á sviði netöryggismála og snertir fjölda aðildarfyrirtækja Samorku beint. Samorka leggur áherslu á að þær kröfur sem fylgja innleiðingunni verði settar fram á skýran hátt svo ekki fari á milli mála til hvers er ætlast af fyrirtækjum, sbr. lið 6.12. Jafnframt þarf að veita þeim fyrirtækjum sem þurfa að standa undir kröfum NIS2 góðan fyrirvara og fyrirsjáanleika um þær breytingar sem innleiðingin hefur í för með sér, svo þau geti undirbúið sig tímanlega og hagað fjárfestingum í öryggismálum af skynsemi.

5. Meðalhóf og staða minni fyrirtækja

Gæta þarf meðalhófs við innleiðinguna og varast gullhúðun. Allar kröfur um öryggi, áfallapol og netöryggi ættu að byggjast á áhættumati og vera vel rökstuddar, og ekki á að ganga lengra en regluverkið sjálft krefst nema fyrir því séu skýr og málefnaleg rök.

Sérstaklega þarf að huga að minni fyrirtækjum. Verði innleiðing NIS2 of kostnaðarsöm eða íþyngjandi getur það seinkað upptöku nýrra krafna og þannig unnið gegn markmiðum regluverksins. Minni aðilar þurfa skýrar leiðbeiningar um hvernig þeir geti staðist kröfurnar og mikilvægt er að þær séu aðlagðar að stærð þeirra og getu.

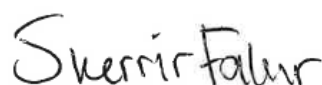
6. Skilvirkt og fyrirsjáanlegt eftirlit

Eftirlit með nýjum kröfum á að vera skilvirkt og fyrirsjáanlegt. Það á ekki síst við í ljósi þess að raforkufyrirtæki landsins eru samtengd í gegnum raforkukerfið og regluverk sem tryggir veikasta hlekkinn styður þannig um leið við orkuöryggi landsins alls.

7. Lokaorð

Verði þessi atriði höfð að leiðarljósi, skýrar kröfur, góður fyrirvari, meðalhóf og skilvirkt eftirlit, telur Samorka að niðurstaðan muni gagnast öllum: fyrirtækjunum sem standa þurfa undir kröfunum, stjórnvöldum sem fylgja þeim eftir og samfélaginu sem treystir á örugga innviði. Samorka lýsir sig reiðubúna til frekara samráðs á síðari stigum og áskilur sér rétt til að koma frekari sjónarmiðum á framfæri í ferlinu.

Virðingarfyllt, fyrir hönd Samorku

Sverrir Falur Björnsson, verkefnastjóri stefnumótunar og hagsmunagæslu